

МИТТЕВОСТІ

Він любив фотографувати, потім чаклувати у своїй кімнаті-фотостудії над чорно-білими життєвими відбитками. Неперевершені чорно-білі витвори мистецтва, які отримували молодий майстер, подобалися людям, адже на них були миттевості реалістичні та красиві. Від тих світлин ішло сонячне світло серця, віяв легенький вітерець життя.

«Чорно-білі світлини несуть у цей світ особливу енергетику, на них світло душі проявляється в повній красі, час вирівнюється, і стає неважливим період, на перший план виходить в усій своїй безмежній красі душа», – розповідав він коханій. Вона слухала його голос, вдивлялася у світлини. Так, тепер на них вона помічала вагомі дрібнички, котрі мали величезне значення при створенні цілісної картини. Світлини ніби розкривали найпотемніше.

Поки він розповідав, удивлялася в його грубі, але попри це красиві риси обличчя. Поглядом гладила жорстке, цупке, кучеряве волосся. Кремезний, невисокого зросту молодий чоловік мав мудру давню душу. Наповнювалася коханням до нього, любові до світу...

Роки, котрі провели вони разом, були для неї найщасливішими: кілька років до весілля та рік потому.

Аварія. Без нього вже, але з донькою, залишилася в цьому світі жити за двох. Що ж лишив їй коханий? Світленьку донечку і запас любові років ще так на сімдесят, і світлини, що несуть у собі життя донині, і спогади, і мудрість, і знання, і вміння бачити в штрихах, дрібницях суть, і пазли щастя, пам'ять, почуття. З тих почуттів народився зошиток віршів, написаних уже без нього...

Переглядаю світлини, потім гортаю зошит той із віршами, читаю написане її руками й покликом серця: «Зацвіли сади цвітом білим, нагадали про моє весілля, кохання перше, як пролісок чисте, про плаття біле, фату, намисто...»

Пригадую його та її удвох – щасливу пару. Що ж, хоч були разом, за мірками Всесвіту, недовго, своїм коханням змогли зігріти не лише себе. Тепло того кохання торкнулося промінчиком і мене, й інших, хто тоді попав під його світлі промені. Чи ж то не щастя, що така любов була дарована тій парі? Звичайно, щастя. Вона живе за себе і за нього далі, донька вже в них до-росла, й онучата бігають із кольором волосся, як у ді-дуся. Своє для кожного у Всесвіту звучання, свої світлини і миттевості життя.

У КОЖНОМУ РЯДОЧКУ ЖИТТЯ

Він жив, ловив кожну мить, радів променям сонця, усмішці дружини, звуку каблучків маленької внучки, листам і дзвінкам дітей, сміху онуків, смаку чорного хліба і запаху скошеної трави. Уже знав, що в нього лишилося зовсім мало часу: незабаром він зможе з'явитися своїй родині лише вві сні. Розуміння того, що наближається до дверей між життям і смертю, більше не гнітило його. Він просто цінував кожну хвилину, відведену йому в цьому світі. Ні, не поспішав жити, навпаки – відчував час і смакував, «святкував» життя.

Дружина, діти боролися за нього, намагаючись випросити в долі диво зцілення, але він уже прийняв своє рішення: пора зустрітися там, за межею, із сином та рідними, що вже відтоптали ряст. Розумів, що прийшла пора завершити всі справи й випустити нарешті на свободу свою любов, яку носив багато років у душі.

Найменша донька спостерігала за ним. Вона усміхалася, коли помічала, як батько щось швидко записував на клаптиках паперу, котрі потрапляли йому під руку. Знала: пише розповідь про своє життя; спостерігала і вчилася в нього радіти життю. Ще зовсім недавно вони були разом у лікаря. Вона пам'ятає, як батько тоді вийшов у коридор після огляду і ска-

зав: «Недовго залишилося». Його погляд залишиться з нею на все життя. Це був погляд дитини, а не сильного чоловіка. Вона прочитала в тому погляді благання «врятуй». Підтримка і любов, молитва – все, що вона могла дати. Вони стояли з батьком і дивилися одне одному у вічі: без слів розмовляли душі. Пройшло зовсім небагато часу, і погляд батька знову став упевненим. Він усвідомив, що для любові немає перешкод між світами, а смерть не вбиває любов, варто лише випустити свої почуття на свободу, щоб дружина, діти, онуки знали, як він їх любив. Так, був скупим у житті на теплі слова, але тепер прийшла пора надолужити згаяний час. Звідтоді він змінився, радів дрібницям і важливим речам. Донька дивилася іноді на батька, як він куштує із задоволенням просту їжу, захоплюється смаком, і говорила собі: «Потрібно так жити – у радості, радіти життю, скільки живеш». Цей девіз укорінювався у свідомості жінки з кожним днем дедалі міцніше, оскільки вона знала, який біль насправді терпить тіло батька і як страждає від близької розлуки душа.

Одного разу, коли донька приїхала в село, батько віддав їй завершений рукопис, попрохав зробити копії й передати всім дітям і онукам. Донька тримала той зошиток у руках, немов найцінніший скарб. Вона

розуміла: батько намагався підготувати не лише себе до завершального іспиту життя, відходу в інший світ, але й дітей – до неминучої розлуки. Він готовий

гідно зустрітися зі смертю. Увечері, коли вона нарешті приїхала додому й відкрила рукопис, у кожному рядочку побачила лише ЖИТТЯ.

ВИШНЕВИЙ ЦВІТ

Галина прокинулася від легесенького, ніжного до-тику. Так міг її розбудити лише Він – обранець її серця. Не розплющувала очі, бо здавалося, що він тут, поруч; у повітрі вловила п'яний аромат вишневого цвіту. Аж ось таки наважилася поглянути. Нема нікого. Здалося... Хоч ні, знала, що то він так привітав, адже відчула по-близу його душу.

Він уставав у її день народження завжди до схід сонця, щоб принести і покласти на подушку біля своєї коханої малесеньку гілочку вишневого цвіту. Вважав, що дружина має побачити природну ніжність його кохання, котра зазвичай ховалася за колючим, терновим парканом буденності. Справді, коли її волошкові очі натрапляли на цю незахищену, неперевершену красу маленької гілочки, вона посміхалася. Знала, що за спокійними й неспокійними днінами їхнього життя в

годину сонячну і похмуру в його серці завжди цвіте такий вишневий цвіт кохання до неї. Та гілочка з'являлася в усі роки існування їхнього спільного світу, наповненого зустрічами, подарунками і втратами, щастям і болем, радістю і смутком, сльозами і сміхом, пісню і дитячим щебетом, життєвим простором Усесвіту. Завадити появі цього вишневого цвіту не могло ніщо, окрім його останнього подиху, прощального відлуння серцебиття.

Уже багато років вона щоранку прокидалася без нього. У свій день народження отримувала оберемки квітів від рідних і проганяла подалі думку про втрату. Лише на самоті біля старої, високої, розлогої вишні ВДИХАЛА на повні груди ніжний запах цвіту і посміхалася, подумки звертаючись до нього: «Зі мною завжди ти».

ВІЛЬНА

Невиплакані сльози – тяжкий тягар для душі, міцні окуви для серця. «Поплач, дитинко, легше буде», – колись давно шепотіла своїй онучці бабуся та гладила її по голівці. Що старшою ставала онука, то менше було в неї сліз. «Сильна жінка», – говорили знайомі й такі ж слова викарбовували на подарунках. Читала ті вітання з побажаннями «сильній жінці» й гірко всміхалася, воліла ж бо бути просто жінкою.

Чимало літ носила вона тягар невипланих сліз. Уперше відчула, що не може плакати, ще підлітком: тоді ріка забрала до себе найкращого друга. Коли його ховали, немовби закам'яніла. Стояла і дивилася, як укриває чорним покривалом хлопчика на віки-вічні земля. Розуміла, що більше не побачить, але сліз не було. Відчувала, начебто її душа розділена на дві частини: одна частина її в цій тілі стоїть серед людей, а друга – збоку спостерігає, і все, що відбувалось у той день, як на сцені – не справжнє...

Невиплакані сльози серця перетворювалися на тяжке каміння, окуви.

Коли прощалася з найріднішими людьми, що йшли у вічність, не плакала. Люди шепотілися: «Дивись, ні сльозинки», «Ой, а як же я плакала за батьками, а в неї очі сухі» – судили, що в дівчини серце кам'яне. На ті слова тяжко відгукувалося її ество. Оголена душа, ніби мале дитя під шквальним вітром, мерзла, нестерпно боліла. Сльози могли б стати цілющим бальзамом, зігріти, та їх не було. Уже знала, як потім їй відгукнеться це: безсонними ночами, спустошеністю, болем у серці. Та що мала робити?..

Аж небо зглянулося над нею і якимось розродилося ясным дощем. Ішла під тією зливою простоволоса – й нарешті ПЛАКАЛА. Підставляла навмисне обличчя дощу, проливала з небом сльози, і серце робилося вільним. Люди, проходячи поруч, не помічали її сліз, самі ж намагалися чимшвидше сховатися від небесних потоків. Вона ж ловила кожен цілющий краплинку. Відчувала, як розмиваються окуви й вивільняється серце для нових переживань, для радості, для любові до світу. Ішла нарешті під тим дощем не «сильна», а просто красива справжня Жінка, здатна обійняти й зігріти все довкіл, бо серце вже мала вільне. Нарешті! Вільна!